

A BAKONY HEGYSÉGBEN FOLYÓ FÜRKÉSZLEGY-KUTATÁS
(DIPTERA: TACHINIDAE)

DR. TÓTH SÁNDOR

Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc

ABSTRACT: *Tachinid-fly studies in the Bakony Mountains (Diptera: Tachinidae)* – Dipterological studies have been carried out in the Bakony Mountains since 20 years, this work resulted in a Diptera collection of the Natural History Museum Bakony (Zirc) consisting of 60 000 specimens. Tachinid-flies are represented in this collection by 5000 specimens, they originate from about 250 localities of the Bakony Mountains. Number of the species revealed up to date from Hungary is 425. The Tachinid-fly fauna of the relatively well investigated Bakony Mountains consists of about 300 species. Besides faunistical studies author tries to investigate the biology of some species, too.

Bevezetés

A Bakony hegység Diptera (kétszárnyú) faunájának a rendszeres kutatása közel 20 éves múltra tekint vissza. A kutatások a Bakonyi Természettudományi Múzeum által szervezett „A Bakony természeti képe” program keretében, a program részeként folynak. A vizsgálatok eredményeként a hegység ma egyes Diptera családok tekintetében az ország legjobban kutatott területei közé tartozik. Az említett, közel 2 évtized, főleg első két harmada intenzív gyűjtőmunkával telt el. A gyűjtések természetesen ma is folynak, de napjainkban egyre inkább előtérbe kerül a feldolgozó és publikáló tevékenység.

A gyűjtések eredményeként ma a Bakonyi Természettudományi Múzeum őrzi (a budapesti Természettudományi Múzeum után) hazánk második legnagyobb Diptera gyűjteményét, melynek példányszáma meghaladja a 60 ezret. Az anyag kereken egyharmadát zengőlegyek (Syrphidae) teszik ki, de jelentős (mintegy 5 ezer) a fürkészlégyek (Tachinidae) száma is.

„A Bakony természeti képe” programnak része a Tachinidae fauna vizsgálata is. A Bakony hegység fürkészlégy faunájának tervszerű kutatását az 1980-as évek elején kezdtem el. Alapvető feladatomnak tartottam a Bakony hegységben előforduló fürkészlégy-fajok felkutatását, a fajok jegyzékének összeállítását, az egyes fajok elterjedésének, tömegviszonyainak tisztázását. A gyűjtési adatokat hálótérképen rögzítem. Rendszeres nevelésekkel próbálok felderíteni a fajok gazdakörét.

A fürkészlégyek ökológiai kutatásának hazánkban alig van hagyománya. Rendszeres és tervszerű nevelésükről nemigen beszélhetünk. A legjelentősebb parazita nevelés az 1920-as évek második felében folyt, amikor a gyapjaslepke fürkészlégy parazitáit (illetőleg ezek bábjait) nagy mennyiségben szállították ki az Amerikai Egyesült Államokba, hogy az ott az Európából véletlenül átkerült és nagymértékben elszaporodott kártevő parazitáit elterjessék. Hazánkban utána hosszú ideig gyakorlatilag alig történt valami ezen a téren. A Tachinidae paraziták nevelésének újabb lendületet az amerikai fehér szövőlepke (*Hyphantria cunea* DRURY) magyarországi megjelenése, illetőleg tömeges elszaporodása adott az 1950-es évek elején (JERMY 1952a, 1952b). A fellendülést újabb visszaesés követte, majd az 1980-as évek elejéig lényegében csak szórványeredményekről beszélhetünk (BENEDEK 1969, HALMÁGYI et al. 1977, SZALAY-MARZÓ 1956).

Bár a lepkészek körében mindig divatos volt a hernyónevelés, a nevelések során a hernyókból vagy bábokból a lepkék helyett kelt Hymenoptera és Tachinidae parazitákat ritkán őrizték meg, illetve juttatták el múzeumba vagy kutatóintézetbe, hogy azok előbb-utóbb az illetékes szakemberek kezébe kerülhessenek. A tudomány számára rendkívül nagy veszteség a sok értékes nevelési eredmény kárbaveszése.

A fürkészlegyek rövid jellemzése

A fürkészlegyek kivétel nélkül erősen alkalmazkodott paraziták. A legtöbb fajuk a lepkehernyókat fertőzi meg. Innen ered a német elnevezésük: Raupenfliegen (= „hernyólegyek”). A lepkehernyókon kívül azonban vannak fürkészlegyek parazitái a hártýásszárnyúaknak (elsősorban levéldarázs álhernyóknak), bogaraknak (főleg levélbogarak lárváinak), poloskáknek, kabócáknek, lószúnyog lárváknak, sáskáknek, sőt fülbemászóknak is.

A fürkészlegyek átörökítésbiológiája a gazdaállat parazitálásának rendkívül széles skáláját mutatja. Ebből a szempontból alapvetően két főcsoportjukat különböztetjük meg:

1. A fajok többsége a gazdára petézők csoportjába tartozik. Ezek nőténye viszonylag kevés (100–200) petét termel. A lepkehernyók és a levéldarázs álhernyók esetében a fürkészlegyek a petéket a gazda szabad testfelületére tapasztja, vagy a bőrt átszúrva a test belsejébe juttatja. A bogarak és a poloskák fertőzésekor a légy a petéit kinyújtható tojócsővével többnyire a gazda szárnya alá csúsztatja.

2. A második főcsoportba tartozó fürkészlegyek a kibújásra kész lárvát tartalmazó petéiket a gazda közelébe rakják le. A megfertőzés ez esetben úgy történik, hogy a fürkészlegyek lárvája vagy aktív mozgással megkeresi a gazdát, vagy véletlenül érintkezik vele, illetőleg más fajoknál a táplálékkal jut a parazita a gazda szervezetébe. Mivel ennél a fertőzési módnál a Tachinidae lárvák nagy része elpusztul, a termékenység jóval nagyobb, az egy nőtény által termelt peték száma eléri a 4000 db-ot is. A gazdán kívüli peterakásnak óriási előnye, hogy lehetővé teszi éjszaka aktív vagy rejtve élő gazdák parazitálását is.

A fürkészlegyek lárvája a gazda szervezetébe jutva kezdi el az élősködő életmódját. A fiatal lárvák eleinte gyakran csupán a gazda testnedveivel táplálkoznak és csak később vándorol a szövetekbe. A gazda a parazitálást csak nagyon ritkán éli túl, a fürkészlegyek lárvája legtöbbször a pusztulását okozza.

Egy gazdában az esetek zömében csak egy parazita fejlődik ki. Megtörténik, hogy több parazita kerül a gazdába, mint amennyi eljuthat az érettség állapotáig. Ilyenkor túlparazitáltság (szuperparazitizmus) jön létre és a paraziták között táplálkozási konkurrenciák alakulnak ki. Ugyancsak táplálkozási konkurrenciák esete áll fenn, ha két különböző fajhoz tartozó parazita jut egy gazdába. Ilyenkor multiparazitizmusról beszélünk, mely természetesen előfordul fürkészlegyek és fürkészdarázs paraziták között is.

A sikeres parazitálásnak feltétele, hogy a fürkészlegyek lárvája életlenül megfelelően alkalmazkodjon a gazdához. Ezért minden Tachinidae fajnak van egy bizonyos gazdaköre, amit parazitálni képes. Ezt lényegében három faktor határozza meg:

1. Területi és időbeni megfelelő találkozás. Csak olyan gazdák parazitálása lehetséges, melyek ugyanabban a biotópban élnek és a fürkészlegyek rajzási ideje alatt már parazitálható állapotban (pl. idősebb hernyóstádiumban) vannak.

2. A parazita fiziológiai alkalmazkodása a gazda szervezetéhez.

3. A peterakásnál a megfelelő gazda ösztönös kiválasztása.

A gazdaspecifitásnak három fontosabb típusa ismeretes. Vannak ún. obligát–monofág fajok, melyek fiziológiai okokból csak szűk gazdakörben fejlődhetnek. Ezek közé tartozik pl. a kizárólag téli araszoló hernyóiban élősködő *Cyzenis albicans*. A második típusba tartozó preferent–monofág fajok előnyben részesítenek egy szűk gazdakört, de számos más gazdát is sikerrel parazitálhatnak. Vannak végül a nagy gazdakörrel rendelkező polifág fajok. Az utóbbiak közé tartozó *Phryxe vulgaris* pl. ún. mérsékelt polifág, a *Compsilura concinnata* viszont erősen polifág, melynek hazánkban kereken 100 lepkehernyó és 5 levéldarázs álhernyó gazdája ismeretes. A polifág fajoknak rendszerint gyors a fejlődési ciklusuk és évente két- vagy több nemzedékük van.

A fürkészlegyek a leghasznosabb rovarok közé tartoznak. Elsősorban az erdő- és mezőgazdaságban vannak az ember segítségére. A hernyógradációkat más parazita rovarok közreműködésével rövid idő (2–3 év) alatt letörlik. A rovarmérgek használata által a természetben okozott nagy károk felismerésével ismét előtérbe került a biológiai védekezés szükségessége, ezzel párhuzamosan a fürkészlegyek kutatása is.

A Bakonyban folyó nevelések eredményei

A fürkészlegyek kutatásával kapcsolatban a Bakony hegységben végzett munka során kezdettől fogva nagy súlyt helyeztem az egyes fajok biológiájának vizsgálatára. A lehetőségektől függően végeztem több-kevesebb rendszeres hernyóneveléseket, melyekkel az egyes fajok gazdakörét, illetőleg annak helyi sajátosságait szeretném felderíteni. Eddig behatóbban vizsgáltam pl. a gyapjaslepke (*Lymantria dispar* L.) a fűzfaszövő (*Leucoma salicis* L.), a pókhálós kecskerágómoly (*Hyponomeuta cognatellus* HBN.) és a csalánon élő néhány hernyó fürkészlegyek parazitáit.

A nevelések eredményeinek részletezésére itt nem térek ki, inkább táblázatos összeállításban mutatom be a gazdákat és a belőlük nyert parazitákat (1. táblázat).

1. TÁBLÁZAT: A BAKONYBAN VÉGZETT FÜRKÉSZLÉGY-NEVELÉSEK ÖSSZESÍTETT ADATAI GAZDÁK SZERINT CSOPORTOSÍTVA

Sorsz.	Gazdaállat	Lelelőhely	Kinevelt parazita
1.	<i>Aglais urticae</i> L.	Vörös János séd (Ugod)	<i>Blondelia nigripes</i> FALL. <i>Sturmia bella</i> MEIG. <i>Compsilura concinnata</i> MEIG.
2.	<i>Araschnia levana</i> L.	Vörös János séd (Ugod)	<i>Compsilura concinnata</i> MEIG.
3.	<i>Comma c-album</i> L.	Kőpince-forrás (Bakonyszentkirály)	<i>Compsilura concinnata</i> MEIG.
4.	<i>Cynthia cardui</i> L.	Kőpince-forrás (Bakonyszentkirály)	<i>Sturmia bella</i> MEIG.
5.	<i>Inachis io</i> L.	Kőpince-forrás (Bakonyszentkirály)	<i>Sturmia bella</i> MEIG.
6.	<i>Pieris brassicae</i> L.	Cserszegtomaj	<i>Compsilura concinnata</i> MEIG.
7.	<i>Vanessa atalanta</i> L.	Kőpince-forrás (Bakonyszentkirály)	<i>Sturmia bella</i> MEIG. <i>Phryxe vulgaris</i> FALL. <i>Phryxe vulgaris</i> FALL. <i>Sturmia bella</i> MEIG. <i>Compsilura concinnata</i> MEIG.
8.	<i>Euproctis chryorrhoea</i> L.	Cserszegtomaj	<i>Blondelia nigripes</i> FALL.
9.	<i>Haritala ruralis</i> SC.	Büdöskút (Vállus) Király-kút (Ugod) Kőpince-forrás (Bakonyszentkirály) Pálinkaház (Porva) Vörös János séd (Ugod)	<i>Nemorilla floralis</i> FALL. <i>Nemorilla floralis</i> FALL. <i>Nemorilla floralis</i> FALL. <i>Nemorilla floralis</i> FALL. <i>Nemorilla floralis</i> FALL. <i>Zenillia dolosa</i> MEIG.
10.	<i>Leucoma salicis</i> L.	Somlóvásárhely	<i>Carcelia gnava</i> MEIG. <i>Exorista larvarum</i> L. <i>Zenillia libatrix</i> PANZ. <i>Compsilura concinnata</i> MEIG.
11.	<i>Lymantria dispar</i> L.	Kővágóórs	<i>Zenillia libatrix</i> PANZ.
12.	<i>Mamestra brassicae</i> L.	Zirc	<i>Blondelia nigripes</i> FALL.
13.	<i>Nonagria typhae</i> THANBG.	Külső-tó (Tihany)	<i>Lydella stabulalis</i> MEIG.
14.	<i>Thyria jacobaeae</i> L.	Borzavár Porva	<i>Compsilura concinnata</i> MEIG. <i>Compsilura concinnata</i> MEIG.

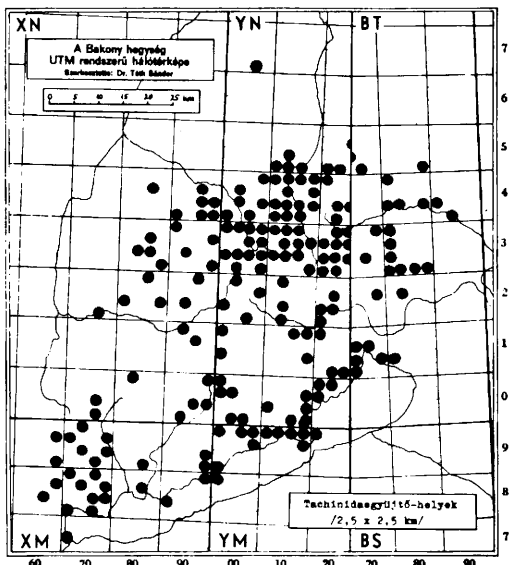
A Bakony hegység fürkészlégy faunája

A palearktikum nyugati feléből több mint 800 Tachinidae fajt ismerünk. A hazánkból eddig kimutatott fajok száma 425.* A viszonylag jól kutatottnak nevezhető Bakony hegység ismert fürkészlégy faunája jelenleg 278 fajból áll. Ez a szám azonban természetesen napról napra változik és intenzív gyűjtőmunkával bizonyára jelentősen növekszik majd.

Magyarország fürkészlégy-faunájáról kevés közlemény látott napvilágot. Egyelőre még csak a bakonyi anyag publikálása van folyamatban (TÓTH 1986). Annak illusztrálására, hogy a hegység hazánk fürkészlégyek szempontjából legjobban feltárt területei közé tartozik álljon itt néhány példa. A Hortobágyi Nemzeti Parkból 103 (MIHÁLYI 1983), a Kiskunsági Nemzeti Parkból 172 (MIHÁLYI megjelenés alatt), a Barcsi Borókásból 61 fürkészlégy fajt ismerünk (MIHÁLYI-TÓTH 1985).

A terület kutatottságának egyik fokmérője a gyűjtőhelyek mennyisége és arányos eloszlása is. A Bakony hegységből jelenleg 245 olyan lelelőhelyet tartunk nyilván, ahol fürkészlégy gyűjtés történt. A gyűjtőhelyeket a Bakony hegység UTM rendszerű hálótérképén mutatom be, mégpedig a 2,5 x 2,5 km-es alhálónak

*Magyarország fürkészlégy faunájának feldolgozása, valamint a Magyarország Állatvilága sorozatban a fürkészlégyek határozókönyvének összeállítása dr. Mihályi Ferenc érdeme, aki hosszú évek fáradságot nem ismerő, szívs munkájával tisztázta a hazai fürkészlégyek rendszertani problémáit, ezzel alapot teremtett a további faunisztikai és ökológiai vizsgálatokhoz is.

1. ábra: Tachinidaegyűjtő-helyek jelölése a Bakony hálótérképén, 2,5 x 2,5 km-es alháló szerinti bontásban

Abb. 1: Die in die Netzkarte des Bakony-Gebirges eingetragenen Sammelpätze von Tachinidaen (Einteilung von 2,5 x 2,5 km).

megfelelő bontásban. A térképre rajzolt jelek egy része persze több gyűjtőhelyet is magába foglal, de így is jól szemlélteti, hogy a gyűjtőmunka gyakorlatilag az egész hegységre kiterjedt. A térkép természetesen jól jelzi az ún. fehér foltokat is, ahonnan eddig hiányoznak a gyűjtések. A Bakony hegység Tachinidaegyűjtő-helyeinek kódjegyzékét itt helyszűke miatt nem közöljük. A jegyzéket az érdeklődők megtalálhatják a Bakonyi Természettudományi Múzeum fürkészlégy gyűjteményéről készült dolgozatban (TÓTH 1986).

Szinesdián bemutatott fajok rövid jellemzése

Mondanivalóm szemléltetésére a rendelkezésre álló szinesdia anyag segítségével bemutatok néhány a hegységben előforduló fajt és röviden jellemzem is ezeket az állatokat. A sort két nagyon fontos gyapjaslepke parazitával kezdem.

Exorista larvarum (LINNAEUS, 1758)

Csaknem az egész Palearktikumban elterjedt, hazánkban főleg a sík és a dombvidékeken gyakori. A Bakony hegységnek elsősorban a peremterületeiről ismerjük. Imágója május végétől október elejéig rajzik, évente 2 nemzedéke van. Erősen polifág faj, gazdái között mintegy 60 lepkefaj hernyója, köztük több fontos kártevő (*Lymantria dispar* L., *Leucoma salicis* L. stb.) szerepel.

Blepharipa pratensis (MEIGEN, 1824)

Európának főleg a melegebb éghajlatú területein gyakori, de Ázsiában keletre Japánig megtalálható. Hazánkban általánosan elterjedt, a Bakonyban is főleg tölgyerdőkben jelentkezik nagyobb számban, ha a gyapjaslepke elszaporodik. Május–júniusban rajzik, évente csak egy nemzedéke van. A gyapjaslepke legfontosabb parazitái közé tartozik. Másik gazdaállata a fenyőpohók (*Dendrolimus pini* L.). A nőstény apró petéit a gazdaállat közelébe, az annak táplálékául szolgáló levelekre rakja, így azok a táplálékkal jutnak be a hernyó szervezetébe.

Compsilura concinnata (MEIGEN, 1824)

Európától Japánig megtalálták. Magyarországon általánosan elterjedt, a Bakonyban is gyakori. Legpolifágabb fürkészlégy fajunk, melyet Európában eddig több mint 100 lepkefaj hernyójából és néhány levéldarázs álhernyóból is kineveltek. Imágója májustól szeptemberig rajzik, évente több nemzedéke van.

Nemorilla floralis (FALLÉN, 1820)

Európától Japánig gyűjtötték. Hazánkban nem gyakori, a Bakonyban is csak szórványosan fogható. Imágója májustól októberig rajzik, évente több nemzedéke van. Valószínűleg erősen polifág, de pontos gazdaköre nem ismert, mert régebben gyakran összekeverték a másik *Nemorilla* fajjal (*maculosa* MEIG.). Gazdái zömmel a molylepkék, magam a csalánmoly (*Haritala ruralis* SC.) hernyóiból neveltem ki.

Lydella stabulans (MEIGEN, 1824)

Európából, Szovjet Közép-Ázsiából és Szibériából ismerjük. Magyarországon nem ritka, főleg a sík vidékeken fordul elő. Imágója júniustól szeptemberig repül, évente két nemzedéke van. Elsősorban bagolylepkék növények szárában élő hernyóiban élőködik. Petéit a hernyót tartalmazó növényre rakja, a petékből kikelt lárvák ingaszerű mozgással keresik meg a gazdát.

Bessa parallela (MEIGEN, 1824)

Széles elterjedésű faj, melyet Európától Japánig megtaláltak. Magyarországon sem ritka, különösen a Bakony hegységből ismerjük sok lelőhelyét. Imágója májustól–szeptemberig rajzik, évente 2 vagy több nemzedéke van. Mérsékelt polifág, eddig mintegy 30 gazdáját ismerjük. Elsősorban molylepkék, főleg *Hyponomeuta* fajok hernyójának prazitája. A Bakony hegység több pontján gyűjtött *Hyponomeuta cognatellus* HÜBN. bábokból nagy számban neveltem ki.

Linnaemyia media ZIMIN, 1954

Európából és Ázsia néhány pontjáról mutatták ki. Hazánkból (a Bakony hegységet is beleértve) szórványosan található. Gazdaállatát még nem ismerjük (egyéb *Linnaemyia* fajok bagolylepké és medvelepké paraziták).

Dinera ferina (FALLÉN, 1816)

Európa nagyrészében megtalálható, de Nyugat-Szibériában is honos. Magyarországon főleg a hegyvidékeken gyakori, a Bakonyból különösen sok lelőhelye ismert. Gazdaállatát biztosan nem ismerjük. Fában élő bogárlárvából nevelték ki, melyről feltételezték, hogy a *Dorcus parallelepipedus* L. lárvája.

Tachina grossa (LINNAEUS, 1758)

Európában, Szibériában és Mongóliában gyűjtötték. Magyarországon szórványos előfordulású. A legnagyobb testű Tachinidae fajunk, lárvája lepkhernyókban fejlődik (*Macrothylacia rubi* L., *Lasiocampa quercus* L., *Pachygastris trifolii* D.–SCH., *Hyloicus pinastri* L.).

Gymnochaeta viridis (FALLÉN, 1810)

Európa nagy részében megtalálták, de előfordul Szibériában és Mongóliában is. Magyarországon szórványosan gyűjthető. Jellemzően tavaszi állat, imágója április–májusban rajzik, a hímeket leggyakrabban napsütötte fatörzseken figyelhetjük meg. Elsősorban rejtett életet élő bagolylepkék parazitája.

Cylindromyia brassicaria (FABRICIUS, 1775)

A Palearktikum nagy részében előfordul, Magyarországon főleg a hegyvidékeken helyenként gyakori. Gazdaállatai különböző poloskafajok (*Graphosoma lineatum* L., *Dolycoris baccarum* L., *Peribalus vernalis* WOLFF, *Aelia rostrata* BOHEMAN).

Ectophasia crassipennis (FABRICIUS, 1794)

Európa középső és déli övezetében található, de nem hiányzik Nyugat-Szibériából és Japánból sem. Magyarországon főleg a hegyvidékeken, így a Bakonyban is gyakori. Poloskák parazitája: *Eurygaster* fajok, *Graphosoma lineatum* L., *Dolycoris baccarum* L., *Palomena prasina* L., *Eurydema oleracea* L., *Rhaphigaster nebulosa* PODA stb.

IRODALOM-LITERATUR

- BENEDEK, P. (1969): Causes of the Collapse of a *Dendrolimus pini* Outbreak. – Acta Phyt. Ac. Sci. Hung., 4: 305–311.
- HALMÁGYI, L.–LENGYEL, Gy.–SZALAY-M. L. (1977): Mikrobiológiai és vegyszeres védekezési kísérletek gyapjaspille (*Lymantria dispar* L.) ellen Mendén – Növényvédelem, XII., 9: 393–398.
- HERTING, B. (1960): Biologie der westpalearktischen Raupenfliegen Dipt., Tachinidae – Monogr. angew. Ent., 16: 1–188.
- JERMY T. (1952a): Magyarországi megfigyelések kártevő bagolypilléken az 1948–1950. években – Ann. Ins. Prot. Plant., 5: 105–122.
- JERMY T. (1952b): Az amerikai fehér szövőlepké (*Hyphantria cunea* DRURY) néhány fürkészlégy (Tachinidae) élősködőjéről – Ann. Inst. Prot. Plant. Hung. 5: 123–131.
- MIHÁLYI, F. (1983): Culicidae, Trypetidae, Muscidae, Egniniidae, Hippoboscidae, Hypodermatidae and Tachinidae (Diptera) in the Hortobágy – The Fauna of the Hortobágy National Park, p. 279–292.
- MIHÁLYI F.–TÓTH S. (1985): A Barcsi Borókás fürkészlégy faunája (Diptera, Tachinidae) – Dunántúli Dolg. Term. tud. sor., 5: 163–169.
- SZALAY-MARZSÓ L. (1956): Erdei gyapjaspille (*Lymantria dispar* L.) tömegszaporodásával kapcsolatos megfigyelések 1954 és 1955 nyarán a nyíregyházi erdőben – Növényvéd. Kut. Int. Évkönyve 1/3 S. p. 113–122.
- TÓTH S. (1984a): A gyapjaslepke fürkészlégy parazitái (Diptera: Tachinidae) – Fol. Mus. Hist-nat. Bak., 3: 197–214.
- TÓTH S. (1984b): Csalánon élő hernyók fürkészlégy parazitái (Diptera: Tachinidae) – Fol. Mus. Hist-nat. Bak., 3: 215–222.
- TÓTH S. (1984c): A pókháló kecskerágómoly fürkészlégy parazitái (Diptera: Tachinidae) – Fol. Mus. Hist-nat. Bak., 3: 223–228.
- TÓTH S. (1985a): A fűzfaszövő (*Leucoma salicis* L.) fürkészlégy parazitái (Diptera: Tachinidae) – Fol. Mus. Hist-nat. Bak., 4: 155–162.
- TÓTH, S. (1985): Beiträge zur Kenntnis der Raupenfliegen Parasiten ungarischer Schmetterlingen (Diptera: Tachinidae) I. – Folia Mus. Hist-nat. Bakonyiensis, 4: 163–172.
- TÓTH S. (1986): A Bakonyi Természettudományi Múzeum fürkészlégy gyűjteménye (Diptera: Tachinidae) – Folia Mus. Hist-nat. Bakonyiensis, 5. (megjelenés alatt).

DIE ERFORSCHUNG DER RAUPENFLIEGEN DES BAKONY-GEBIRGES (DIPTERA: TACHINIDAE)

Seit 20 Jahren wird die Dipteren-Fauna des Bakony-Gebirges planmässig erforscht, als Ergebnis dieser Forschertätigkeit befindet sich zur Zeit eine Dipteren-Sammlung von mehr als 60 000 Exemplaren im Besitz des Bakonyer Naturwissenschaftlichen Museums in Zirc. Ein beachtenswerter Teil dieser Sammlung besteht aus 5000 Raupenfliegen-Exemplaren. Des Raupenfliegen-Material stammt von 245 Fundorten im Bakony-Gebirge. Die Fundorte wurden auf eine Netzkarte vom UTM-Typ des Gebirges eingetragen.

Aus der westlichen Hälfte der Paläarktis wurden bisher mehr als 800 Raupenfliegen-Arten registriert. Die Zahl der aus Ungarn bisher nachgewiesenen Arten beträgt 425. Die Raupenfliegen-Fauna des verhältnismässig gut erforschten Bakony-Gebirges enthält zur Zeit 278 Arten.

Verfasser ist bestrebt neben den faunistischen Forschungen auch die Biologie der einzelnen Arten zu studieren. Es wurden mehr-weniger planmässige Raupenzucht-Versuche von ihm unternommen, um den Wirkkreis der verschiedenen Arten aufzuklären. Bisher gelang es ihm die Raupenfliegen-Parasiten u. a. von *Lymantria dispar* L., *Leucoma salicis* L., *Hyponomeuta cognatellus* HBN. sowie von einigen anderen auf Brennessel lebenden Raupen eingehender zu untersuchen. Die Ergebnisse seiner Zuchtversuche mit Raupen aus dem Bakony-Gebirge wurden in einer Tabelle zusammengefasst. Zum Schluss wurden einige Farbdias von den Raupenfliegen-Arten des Bakony-Gebirges vorgeführt und kurz geschildert.

A szerző címe (Anschrift des Verfassers):

DR. TÓTH Sándor
H-8420 Zirc
Rákóczi tér 1.